

Voorbeeld “Algemeen hygiëneplan varkensbedrijf”

Doelgroepen:

- Verantwoordelijke varkensbedrijf
- Eventuele bedrijfsmedewerkers
- Bedrijfsbezoekers

Doel:

- Voorkomen van introductie van ziekten via de aan-/afvoer van materialen, personen en dieren.

Uitvoering:

Algemeen

- Houd het terrein rondom de varkensstal en ook loop-, voer- en centrale gangen zoveel mogelijk vrij van mest, stof en vuil.
- Zorg dat het bedrijf in een toestand van algemene netheid verkeert.
- Zorg voor een strikte scheiding tussen ‘schone’ en ‘vuile’ bedrijfsgedeelte.
- Zorg voor een omheining of duidelijke erfafscheiding.
- Zorg dat stalingangen afsluitbaar zijn en vanaf de buitenkant niet te openen.
- Zorg dat bij de ingang van het bedrijf een bel, telefoonnummer of intercom voor bezoekers aanwezig is.
- Zorg dat de afstand tussen stallen en transportwegen zo groot mogelijk is.
- Plaats laad- en lospunten van voer, mest en kadaver zo ver mogelijk van het bedrijf.
- Zorg voor de aanwezigheid en de juiste inrichting van een spoelplaats voor vrachtauto's

Dieren

- Het overplaatsen van geïnsemineerde zeugen in een gereinigde en gedesinfecteerde dragende zeugenstal;
- Het reinigen en desinfecteer de ziekenboeg bij leegkomen of minimaal één keer per jaar;
- Het reinigen en desinfecteer het berenhok minimaal 6 keer per jaar;
- Houd tomen biggen bij elkaar. Overleg en meng biggen alleen als het noodzakelijk is en binnen een afdeling. Terugleggen van biggen is uitgesloten!
- Transporteer biggen (intern) zodanig dat de verschillende tomen niet met elkaar of met elkaars mest in aanraking komen.
- Beschouw de kraam-, biggen-, zeugen- en vleesvarkensstal als afzonderlijke bedrijven met een eigen toegang: dit betekent bij ieder een ontsmettingsbak, laarzenreiniger, mogelijkheden om handen te wassen/ontsmetten en wissel van kleding, laarzen en gereedschap (maak onderscheid met behulp van verschillende vaste kleuren ter controle).
- Houd bij het verzorgen van de dieren rekening met de kwetsbaarheid van dieren (kraamstal -> biggenstal -> drachtstal).
- Begin werkzaamheden in de kraamstal en biggenstal bij de jongste dieren.

- Zorg zoveel mogelijk voor eigen aanfok van dieren. Is aanvoer toch nodig, dan alleen via gecertificeerde bedrijven en via een quarantainestal (zie handleiding Quarantainestal en handleiding Aanvoer dieren).
- Richt buiten het bedrijf een afleverplaats in om insleep van ziekteverwekkers te weren tijdens het verplaatsen van dieren. Reinig en desinfecteer de afleverplaats na het afleveren van de dieren.
- Was hoogdragende zeugen in de zeugendouche voordat ze naar de kraamafdeling worden verplaats.
- Plaats hoogdragende zeugen in de gereinigde en gedesinfecteerde kraamafdeling. Reinig de gangen en gebruikte materialen na het overplaatsen.
- Plaats de kraamzeugen na spenen in de dekaafdeling en de biggen in de gereinigde en gedesinfecteerde biggenopfokafdeling.
- Reinig de gangen en gebruikte materialen na het overplaatsen van zeugen en gespeende biggen.
- Plaats alle gespeende biggen (van ongeveer 25 kg) vanuit een biggenopfokafdeling over naar een gereinigde en gedesinfecteerde vleesvarkenafdeling.
- Reinig na het overplaatsen de gangen en gebruikte materialen.
- Lever dieren af via de afleverplaats.
- Zorg dat de vervoerder het 'schone' bedrijfsgedeelte niet betreedt en dat een eventuele bedrijfsmedewerker binnen het 'schone' bedrijfsgedeelte blijft.
- Reinig en desinfecteer de afleverplaats, gangen en gebruikte materialen na het afleveren; werk hierbij van het 'schone' naar het 'vuile' gedeelte: dus eerst binnen de gangen en het materiaal reinigen en desinfecteren en daarna pas de afleverplaats (zie Handleiding Afvoer van biggen/dieren).
- Verlaat na reinigen en desinfecteren van de afleverplaats het bedrijf via de vuile weg en betreed pas weer het bedrijf na douchen en omkleden.
- Verplaats geselecteerde opfokgelten vanuit de opfokafdeling naar de dekaafdeling. Reinig de gangen en gebruikte materialen na gebruik.
- Deconstructiemateriaal (zie handleiding kadaverafvoer).
- Pas in elk compartiment, uitgezonderd de dekaafdeling, zoveel mogelijk "all in- al out" toe. Reinig en desinfecteer lege afdelingen.
- Registreer het reinigen, de reinigings- en desinfectiemiddelen.

Personen

- Personen zijn de varkenshouder zelf, gezinsleden, medewerkers, bezoekers (excursies), stagiaires, dierenartsen, voorlichters, monteurs enz.
- Bedrijfsmedewerkers mogen thuis geen varkens houden of elders varkens verzorgen.
- Personen mogen 48 uur niet met varkens van andere bedrijven in contact zijn geweest voordat ze het varkensbedrijf betreden.
- **Registreer bij aankomst van bezoekers/ personen: naam, datum, tijd, kenteken van de auto en reden van bezoek vermeld.**
- Alle personen moeten gebruik maken van de hygiënesluis voor het betreden van het 'schone' bedrijfsgedeelte. Dit betekent verplicht douchen en omkleden.
- Schoeisel, horloges, sieraden en eigen kleding blijven achter in het 'vuile' gedeelte (= niet bedrijfsgedeelte) van de hygiënesluis.
- Na het douchen moet in het "schone" deel van de hygiënesluis bedrijfskleding worden aangetrokken en een mondkapje worden opgezet.

- Bij het verlaten van het bedrijf moet in het "schone" gedeelte van de hygiënesluis de bedrijfskleding worden uitgetrokken en in de wasmand worden gedeponeerd.
- Bij het verlaten van het bedrijf kan op vrijwillige basis worden gedoucht.
- Trek uw eigen kleren aan op het "vuile" deel van de hygiënesluis.

Ongedierte- en bestrijdingsplan

- Volg de handleiding Interne ongediertebestrijding
- Onderhoud de verharde omgeving van de stal goed (onkruidvrij).
- Zorg dat de buitenstructuur van het varkensbedrijf in goede technische staat verkeert, zodat ongedierte het gebouw niet kan binnendringen.
- Zorg dat luchtinlaatopeningen voorzien zijn van gaas om vogels en muizen te weren.
- Reinig de bedrijfsruimten (kantoorgedeelte en hygiënesluis) wekelijks.
- Maak een overzicht van de gebruikte ongediertebestrijdingsmiddelen en geef aan waar deze middelen zijn opgeslagen.
- Een persoon met daarvoor bestemde opleiding moet de ongediertebestrijding en –wering uitvoeren. Besteed dit indien nodig uit aan een extern bedrijf.

Voer en drinkwater

- Volg de handleidingen “Aanvoer van voer” en “Drinkwater”
- Tref in de varkensstal extra voorzieningen aan voor voer en drinkwater om insleep van ziektekiemen te weren.
- Betrek droogvoerders alleen van bedrijven die de voeders onder GLP/GMP+ produceren.
- Betrek ruwvoer en stro bij voorkeur van uw eigen bedrijf.
- Stro is bij voorkeur afkomstig van het eigen bedrijf of van een bedrijf zonder varkens met land waarop geen varkensmest wordt uitgereden.
- Sla stro/zaagsel op in een aangewezen ruimte op de ‘vuile’ weg.
- Sla stro/zaagsel op in een droge ruimte, niet toegankelijk voor vogels en ongedierte.
- Zorg dat een dusdanige voorraad aan stro/zaagsel aanwezig is opgeslagen in het daartoe bestemde aanlevergebouw dat nieuwe aanvoer 2 weken kan blijven opgeslagen voordat het wordt gebruikt.
- Meld eigenteelt aan via [‘Aanmelding Controle Eigenteelt IKB Varken’](#).
- Tref voorzieningen tijdens het transport en opslag van eigen geteeld ruwvoer of stro
- Maak gebruik van leidingwater wat jaarlijks wordt gecontroleerd.
- Zorg dat zakgoed op bedrijfseigen of gesteriliseerde pallets wordt aangeleverd.

Materialen en gereedschappen

- Volg de handleiding “Aanvoer van onderhoudsmaterialen”
- Rust het bedrijf uit met handgereedschap en veterinaire materialen (inclusief een koelkast) om insleep van ziektekiemen te voorkomen. Maak ze herkenbaar voor het bedrijf en breng ze nooit buiten het bedrijf.
- Desinfecteer klein gereedschap en materiaal voordat ze in de stal worden gebracht door ze uit te gassen met formaline in een daarvoor bestemde ruimte.
- Materiaal dat niet in de UV-C-kast kan of past, wordt na overleg met de verantwoordelijke gedesinfecteerd met behulp van alcohol en/of spiritus.
- Reinig het gereedschap na gebruik.
- Steriliseer veterinair materiaal dat op het varkensbedrijf wordt aangeleverd.
- Reinig en ontsmet veterinair materiaal/apparatuur die voor ingrepen bij varkens worden gebruikt en bewaar ze schoon en stofvrij.

- Zorg dat klein gereedschap aanwezig is op het bedrijf.
- Reinig en desinfecteer klein gereedschap dat van buiten het bedrijf wordt aangevoerd en laat dit via de UV-C-kast op het bedrijf komen.
- Reiniging en desinfecteer groter materiaal met alcohol/spiritus.
- Registreer de aanvoer van gereedschap en materiaal in het logboek (soort materiaal, datum, paraaf).
- De groothandel levert direct medicijnen op het bedrijf af, na telefonische- of faxbestelling bij de dierenarts.
- Zorg dat de dierenarts een eigen voorraadkast en koeling heeft, die hij/zij zelf beheert. Zorg dat deze ruimte is afgesloten en verbied alle niet dierenartsen de toegang.

Reinigen en desinfecteren

- Volg de handleiding "Reinigen en ontsmetten".
- Reinig en desinfecteer de dekafdeling (inclusief berenhokken) bij leegstand.
- Maak een schoonmaakplan (in overleg met de verantwoordelijke) indien de afdelingen voor een langere periode niet leeg komen en dieren in de afdeling blijven tijdens het reinigen.
- Reinig en desinfecteer kraam-, biggenopfok-, en vleesvarkenafdelingen na elke ronde.